

4-klassilise linnakooli  
õpilaste

**uisuteel**

tefnädalal, 4. veebruaril,  
muusik

tell 1/28–10 õhtul

Saapäeval, 11. veebruaril s. a.  
**näukatte-õhtu.**  
(Maskerad).

920 Gesselfuß.

Uisuväljakul korraldatakse "näukatte-õhtu (maskerad) uisuteel".

# Täna 100 aastat tagasi

Koostanud emeriitprofessor **H e i n o R a n n a p**

## 1. veebruar

Keiserliku Naisterahvaste Patriotika Seltsi endiste kasvandikkude eest hoolitsemise büroo juures Tallinnas algavad raamatupidamise ja ärilise rehkendamise kursused. Õpetatakse ka kirjutamist Remingtoni ja Underwoodi kirjutusmasinatega.

## 2. veebruar

Alatskivi kooliõpetaja Weskimets, kes jaanuaris vallandati poliitilistel põhjustel, viiakse Tartu vanglasse.

## 3. veebruar

Kaubandus- ja tööstusministeerium võtab Tartu veterinaarinstituudi nimekirja, mille üliõpilased saavad soodustusi sõidul raudteel kogu Venemaa ulatuses 50 kopika või 1 rubla osas vastavalt kaugusele.

## 4. veebruar

■ Haridusminister krahv Tolstoi nimetab Riia õpperingkonna kuraatoriks Lõuna-Liivimaa "wabameelse" mõisniku, Stomerssee paruni Boris Wolffi. Ta abikaasa, lauljanna Alice Bardi esineb Euroopa kontserdilavadel, kavas ka läti rahvalaulud.

■ Müügile ilmub "Saksakeele iseõpetaja. Grammatika, kõnelemised ja sõnastik. Soovitaw käsiraamat iseäranis käsitöölisele ja teenijatele, kes saksarahwa teenistuses".

## 6. veebruar

Postimehes ilmub A.-J. pikem arvustus M. Kampmanni hiljuti trükist ilmunud "Kooli Lugemisraamatu I–III kooliaasta" kohta: "Kui kõik kokku võtame, võime ütelda, et raamatu plaan ja põhjused hääd on, ta on aga liig ruttu ja vähese armastusega asja vastu läbi töötatud, nii et selleläbi kaks esimest jagu puudulikud on saanud..."

## 7. veebruar

Kuressaare parun Hartwig Sass avaldab Saarlases üleskutse, kus teatab, et tal on nõu asutada Saaremaal põllumeeste kool, kus õpetust eesti keeles antakse. "Selle nõu täidesaatmiseks palun ma kõiki – eestlasi ja sakslasi, talumehi, kodanikkusid ja mõisnikkusid ennast minuga ühendada," kirjutab parun.

## 8. veebruar

Rakvere ümbruse kooliõpetajad saavad koolideinspektori ähvardava ringkirja, kus ta lubab kõik koolid, kus riigikeeles õpetust ei anta, kinni panna.

## 9. veebruar

Päevaleht kirjutab: Setu vanemad ei saada oma lapsi kooli, öeldes "Mia papp timäst siält ärki saa!". Aga Misso vallavolikogu lisas oma kahele kooliõpetajale 15 rubla palgalisa, saades aru, et ka kooliõpetaja on töömees, kes tahab elada ja tasub oma palga kõrgendamise nendele laste õpetamise kaudu seda tagasi.

## 10. veebruar

■ Rahva üleskihutamise süü pärast saadetakse neljaks aastaks Siberisse Tobolski kubermangu rahvakooliõpetaja Johannes Anton.

■ Tartu Bürgermusse saalis toimub gümnaasiumiõpilaste muusikaõhtu vaesemate koolikasvandike hääks.

## 11. veebruar

Tallinna kooliõpilaste lemmikuisuväljakul linnakooli juures, kus ka uiske saab laenutada, korraldatakse "näukatte-õhtu (maskerad) uisuteel".

**12. veebruar**

Dr K. A. Hermann peab Tartus Eesti Noorte-meeste Seltsis kõne "Lauseõpetus".

**13. veebruar**

Pärnust teatatakse Postimehele: linnakoolis õpib eesti keelt enda kulul 25 poissi. "Soowida oleks küll, et osawõtmine palju elavam oleks."

**14. veebruar**

Riias ilmuv Düna Zeitung toob teated leinast paljude koolilaste kodudes. Liivimaa kubermangus on karistussalkade ülema kindral Orlowi käsul lastud maha 400 inimest ja süüdatud põlema 100 talu. Samal ajal on Eestimaa kubermangus hukatud ja peksuga karistatud sadu lapsevanemaid 98 mõisa mahapõletamise eest.

**15. veebruar**

■ Ilmub trükist H. Namsingi "Inglisekeele õpiraamat iseõppimiseks", mille eessõnas on öeldud: "Wäiksemad rahwad on sunnitud ära õppima vägewamate keelt."

■ Rahvahariduse ministri teeb muret suurenenud õpilaste enesetapp tõrkumiste perioodil. Nüüd peab õpperingkonna kuraator teatama ministeeriumile "statistikalikult läbiarutatud" andmed.

**16. veebruar**

■ Anonüümseks jäävad "paljud kooliõpetajad" paluvad Postimehe vahendusel dr K. A. Hermannil lisada selgitusi oma keeleteadusliku töö "Ajasõna kujutused ja sünitused sõnaloovast aimest -hu-" osas, sest "mõne sõna peenikene mõtte mitte sugugi selge pole. Näituseks: saksus ja sakslus, vajadus ja vajadlus, luule ja lauleldus jne".

■ Simuna kihelkond matab koolilaste koorilauluga oma kauaaegset, 94. eluaastal surnud kihelkonnakooli juhatajat ja köstrit Wilhelm Normanni.

■ Eesti- ja Liivimaa kubermangude revolutsioonimeelsed gümnaasiumiõpilased uurivad 30 Peterburi gümnaasisti eeskujul õpingute jätkamise võimalust mõnes välismaa gümnaasiumis.

**17. veebruar**

■ Võtikvere valla volikogu kuulutab välja Toikvere koolile uue puust koolimaja ehitamise vähemõudja leidmiseks.

■ Haridusminister krahv Tolstoi, muutes ministeeriumi varasemat keeldu, lubab kooliõpetajatel võtta osa poliitiliste erakondade tegevusest tingimusel, et see ei sega kutsetööd.

■ Riia Vaimuliku Seminari eesti ja läti soost õpilased taotlevad õigust astuda seminari lõputunnistusega ülikooli.

**18. veebruar**

Haljala kihelkonna Kandle külakooli õpetajale Schneiderile on karistusorganid esitanud ränga süüdistuse, et ta on lasknud koolis puruks keisri pildi.

**19. veebruar**

Rahvahariduse ministri seltsimees annab loa õpetada Tallinna Imperaator Jekaterina II linnakoolis 3.–5. klassides kaks tundi nädalas eesti keelt, kusjuures iga õpilane peab maksma õpetajale tasu kaks rubla.

**20. veebruar**

Tallinna linnavolikogu otsustab anda Jucumi poisslaste koolile 150 rbl, Fölschi tütarlastekoolile 1500 rbl, Eberhardi tütarlastekoolile 1000 rbl abiraha. Ära võtta 200 rbl (otsus 32 häälega 14 vastu) abiraha Rebenitzi näputöökoolilt, sel põhjusel, et ka vaestelt nõutakse kõrget õppemaksu. Linna tütarlastekooli tohtri aastapalgaks määratakse 1200 rbl, reaalkooli tohtri aastapalgaks vaid 300 rbl.

**21. veebruar**

Müügile ilmub ABD-raamatu 4. tr. Päevaleht märgib, et aabitsa värvipildid on Saksamaalt saadud, aga "raamatukese kokkusead just kõige suuremat pedagoogi üles ei tunnista".

**23. veebruar**

Kristlik Pühapäevaleht teatab, et Tallinnas algavad EW Eesti Noormeeste Seltsi korraldusel eesti keele kursused endise Treffneri gümnaasiumi õppejõu Joh. Weski juhatusel 50 osavõtjale.

**24. veebruar**

Päevaleht alustab läbi mitme lehe juhtkirjalist poleemilist artiklit "Meie kooliõpetajad ja õpetamine enne ja nüüd".

**25. veebruar**

Pärnus vangistatakse seitse naist, kes esitasid linnavalitsusele palve avada vaestele prii algkool, seada koolidesse maksuta arstiabi ja lubada kodus põrsaid tappa.

**26. veebruar**

Kadrina kihelkonna Vohnja koolis õnnistatakse kooli uus orel, mille on muretsenud koolile koolijuhataja Jaan Wahrberg (professor Jüri Variste isa) raha perest peresse korjates.

**27. veebruar**

Tartu Õpetajate Seminari haridusega, hilisem Rapla Haridusseltsi asutaja ja omavalitsustegelane, tollal Märjamaa õigeusu kihelkonnakooli õpetaja Jaan Indrikson satub Besobrasovi karistussalga mahalastavate nimekirja. Vanglas vaevlemise järele ta vabastatakse, kuid lastakse sõjakohtu poolt töölt lahti. Tragi köster-koolmeister sõidab Riiga ja saab seal piiskopilt käsu jätkata koolmeistri ametis.

**28. veebruar**

Ilmub satiirilise ajakirja Reinuvader esimene number, kus kooliõpetaja ametit kasutatakse poliitiliseks satiiriks.

*Järgneb.*